

Én a lassú föltámadásban hiszek

PAPP MIKLÓS

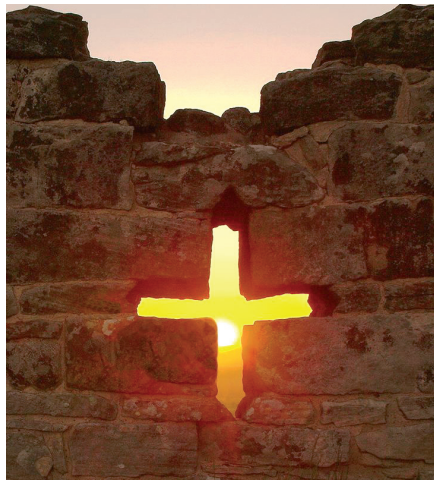
AMINT A BŰN IS LASSÚ BOMLÁS EREDMÉNYE, ÚGY A FÖLTÁMADÁS A BŰNBŐL, AZ ÚJ ÉLET IS LASSÚ FOLYAMAT GYÜMÖLCSE. A HALÁLOSAN SÚLYOS BŰN NEM „DERÜLT ÉGBŐL VILLÁMCsapás”, ÉS AZ ERKÖLCSI FÖLTÁMADÁS SEM AZ.

A lassú bomlás a bűnökről való gondolkodással kezdődik. Ki mint gondolkodik, előbb-utóbb úgy is fog élni. A gondolati bűnök – még ha letagadjuk, elítéljük, magunkba fojtjuk is – megtalálják az utat, hogy tettekké váljanak. A megelőzés itt a legfontosabb: ügyelni a gondolatok tisztaságára, kisöpörni a másokat megszóló, irigykedő, lenéző gondolatokat, vagy egy bűnnel való rokonszenvezést. A föltámadásból élni ezen a szinten láthatatlan, senki nem tudja, mennyit vívodom gondolataim megfűrészeltével, mennyire igyekszem frissé és élővé tenni azokat. Senki sem látja a gondolati összeszedettségre való törekvéseimet a mindennapi életben vagy a liturgián. Ha ezen a téren elsorvadást engedek, akkor kezdődik a látható, bűnös elsorvadás.

A bomlás aztán lepaktálással folytatódik: „senki sem tökéletes”, „a mindennapi élet”, „a kisebb rosszat lehet választani” stb. Az erkölcsi követelmények ideálisan magasnak tűnnek, s az ember magának tudja a kompetenciát, hogy válogasson köztük. Ekkor történik meg, hogy a bűnt egyszerűen hibává degradáljuk. Olyan hibává, ami szükségszerűen van, nem is kell szégyellni magam miattuk sem az emberek (mindenki ezt csinálja!), sem az Isten előtt.

A gyónás hangvétele ekkor félig tréfálkozó, teljesen hiányzik a szégyen, „természetes, hogy van bűnöm, de csak mindennapiak...” Lassú korhadás ez, aminek aztán elég egy kis lökés, hogy az egész épület összedőljön. Ha itt a keresztény felfogás a bűnről megrövidül, ha pusztán hibává válik, akkor a föltámadás is megrövidül, a megbocsátás is könnyűnek tűnik.

Az a legsúlyosabb, amikor a bűnöket kettéosztjuk: van, ami Istent bántja, van, ami az embert. Ez egy csendes deizmus, Istent az bántja, ha nem imádkozom, ha nem bójtólok – de a szexuális vagy politikai életemhez semmi köze. Isten hiánya a végén már nem is nyugtalanítja az embert. Ekkor él az ember

a humanizmus, az önmegvalósítás szintjén. A bűnt többnyire már nem Istenre, hanem saját magára vonatkoztatja, s emiatt valóban van lelkiismeret-furdalása. A bűn ekkor lemaradás a legjobb énem mögött: ekkor felismerem, hogy a hazugsággal, a segítség elmulasztásával, a pontatlan munkával és egyáltalán minden bűnömrel nem a másoknak ártok elsősorban, hanem saját magamnak. Én nem voltam olyan erős, hogy segítsek, én

viselkedtem színvonalon alul, magamat tettem hazudóssá stb. A bűnt ekkor a legjobb énemhez viszonyítom, nem Istenhez.

A keresztény felfogás sajátossága, hogy a bűn, a legkisebb is, Isten személyes megbántása. Isten teremtő szeretetének, megváltó fáradozásának és áldozatának, gondviselő gondosságának megbántása. Jóllehet a gyónás miatt felosztjuk a bűnöket súlyos és bocsánatos bűnökre, de elsődlegesen csak egyfajta bűn van: ami Isten szentségét sérti. A keresztrefeszítést nemcsak „gonosz emberek a távolban” vitték véghez, hanem én magam is kis részekből összerakom a keresztet. Gyógyulás, a kereszt drámájának megértése csak innen származhat.

Az áttörést Krisztus hozta meg a húsvét nagy eseményében, s azóta is vannak életünkben áttörő, nagy föltámadások, nagy események, lelki megrázkódtatások, egzisztenciális belátások – de ritkán. Én inkább hiszek a csenden föltámadásban. Ahogy a bűn története folyamatszerű: lassú, sokszor alig észrevehető megingásból, gondolati szertelenségéből, motívumok elgyöngüléséből származik, úgy az „ellentörténetnek”, a föltámadásnak is ilyennek kell lennie. A gondolatok összeszedése és tisztán tartása, a lepaktálások kerülése, az egyszerűsítések óvatossága, a mindennapi motivációs erő, mindennapi ima, béke, türelem. Alig láthatóan.

Én a lassú föltámadásban hiszek, és egyre inkább tiszteltem azokat, akik csöndesen, nagy, látványos föltámadások nélkül viszik végig életüket, akik mindennap élnek a föltámadásból; gondolataikban, munkájukban, kapcsolataikban mindennap Isten előtt érzik magukat. Persze Isten a maga végtelen szeretetében és intelligenciájában mindenkit „testre szabottan hív, nevel”, s ezért az útjai valóban kifürkészhetetlenek. Lehet ebben villámcsapásszerű megtérítés, föltámasztás is. De ez nem ment fel a saját erőfeszítéstől.